

Onderwerp
Vaststellen Ontwerp Programma Landschap van de Toekomst

Gedeputeerde Staten stellen voor

1. Beslispunten
 1. Het Programma Landschap van de Toekomst (PLvdT) inclusief de appendix Handboek Kernkwaliteiten Flevoland in ontwerp als richtinggevend document vast te stellen en ter inzage te leggen.
 2. Een bedrag van € 650.000 te onttrekken aan de Brede bestemmingsreserve (oormerk R009084 Landschapsvisie) voor de uitvoering van het programma in 2021.
 3. De 8e wijziging van de Begroting 2021 vast te stellen.
 4. De ambities uit het PLvdT en de financiële gevolgen daarvan af te wegen bij de Perspectiefnota 2022-2025, waarbij 3 scenario's mogelijk zijn:
 - basis-scenario, te weten structureel geen extra middelen;
 - + scenario, te weten structureel met ingang van 2022:
 - a. € 250.000 voor het onderdeel Proces en advies;
 - b. € 100.000 voor het onderdeel Communicatie en participatie;
 - c. € 850.000 voor het onderdeel Uitvoering en subsidie;
 - ++ scenario, te weten structureel met ingang van 2022:
 - a. € 250.000 voor het onderdeel Proces en advies;
 - b. € 100.000 voor het onderdeel Communicatie en participatie;
 - c. € 2.000.000 voor het onderdeel Uitvoering en subsidie.
2. Doelstelling programmabegroting
Dit onderwerp past binnen het programmaonderdeel 1.1 Ruimtelijke ontwikkeling, wonen en landschap van de Programmabegroting 2021: "We brengen het landschapsprogramma in procedure" en "We hebben een landschapsprogramma opgesteld dat uitgaat van landschap als integraal onderdeel van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen".
3. Eerdere behandeling
In Q1 2019 is de aanleiding en het proces van het landschapsprogramma gepresenteerd. In Q3 2019 hebben ons college en uw Staten een bustour door het landschap van Flevoland gemaakt. In Q4 2019 zijn aan de hand van Panorama Nederland de kernkwaliteiten van het Flevolandse landschap besproken in een bijeenkomst met uw Staten, ons college en gebiedspartners. Op 10 juni 2020 is in de 1^e beeldvormende ronde met de statencommissie RND de visie en ambitie op het landschap besproken. Tenslotte is in de 2^e beeldvormende ronde op 2 december 2020 het ambtelijk concept landschapsprogramma gepresenteerd aan uw Staten en is ingegaan op de uitvoering ervan.
4. Bevoegdheden PS en doel behandeling
U wordt gevraagd het Programma Landschap van de Toekomst (hierna: PLvdT) in ontwerp als richtinggevend document vast te stellen en vrij te geven voor inspraak. Dit past gelet op de Provinciewet binnen de kaderstellende rol van uw Staten.
Het PLvdT is een programma in de zin van de Omgevingswet en zal na definitieve vaststelling worden opgenomen in het Omgevingsprogramma Flevoland.

Provinciale Staten
31 maart 2021

Agendapunt

Lelystad
9 februari 2021

Registratienummer
2730180

Afdeling/Bureau
SENB

Portefeuillehouder
Reus, J. de

Routing

Commissie Ruimte, Natuur en
Duurzaamheid:
3 maart 2021
doorgeschoven naar
10 maart 2021

5. Verdere behandeling PS

De inspraakreacties op de stukken zullen gebundeld worden in een antwoordnota. Hierin wordt aangegeven hoe met de inspraakreacties is omgegaan en of deze hebben geleid tot aanpassing van het PLvdT. De antwoordnota zal samen met de definitieve stukken in het najaar ter besluitvorming aan uw Staten worden voorgelegd.

6. Korte toelichting op voorstel

Op dit moment staat het provinciale landschapsbeleid in paragraaf 2.1 van het Omgevingsprogramma Flevoland. Dit is in 2018/2019 door het project 'Beleidsarme omzetting van beleid en regels voor de fysieke leefomgeving' ongewijzigd overgenomen uit het Omgevingsplan Flevoland 2006. Als uitvloeisel van de opgave 'Verhaal van Flevoland' uit de Omgevingsvisie FlevolandStraks is er in 2019 gekozen voor het maken van een geheel nieuw beleidsstuk. Dit heeft geleid tot het voorliggende ontwerp van het PLvdT.

Het ontwerp PLvdT en de appendix Handboek Kernkwaliteiten Flevoland ontvangt u digitaal. Indien gewenst kunt u ook een hard copy exemplaar ontvangen, mail uw aanvraag (met postadres) dan naar beleidsondersteuning@flevoland.nl.

Voorgesteld wordt om het ontwerp PLvdT als richtinggevend document vast te stellen en vrij te geven voor inspraak. Ook wordt verzocht de financiële middelen voor het jaar 2021 ter beschikking te stellen, zoals bij de Najaarsnota 2020 is besloten. Verder wordt vooruitlopend op de Perspectiefnota in 3 scenario's een raming gegeven van de financiële middelen voor de jaren 2022-2025. De integrale afweging vindt plaats bij de Perspectiefnota.

7. Beoogd effect

Met het Programma Landschap van de Toekomst willen we op de korte termijn de actuele ruimtelijke opgaven mogelijk maken. Tegelijkertijd willen we op de lange termijn de kwaliteit van het Flevolandse landschap voor toekomstige generaties versterken en bewaken. Deze uitdaging vraagt dat overheden, initiatiefnemers, inwoners en andere betrokken personen goed samenwerken. Dat we ruimtelijke ontwikkeling zien als kans om ruimtelijke kwaliteit toe te voegen.

8. Argumenten

1.1 Flevoland is het kroonjuweel van de Nederlandse inpolderingstraditie.

Als onderdeel van de Zuiderzeewerken werd een vernieuwend polderlandschap gemaakt waarin landbouw, wonen, ondernemen, werken en recreëren samenkwamen. Het landschap is nog relatief jong en is in korte tijd gegroeid en tot bloei gekomen. De inwoners van Flevoland zijn trots op hun landschap. De onderscheidende kwaliteiten van het landschap zijn niet vanzelfsprekend. Meer dan ooit vraagt het landschap om zorg en aandacht. Om de zo gewaardeerde kwaliteiten te behouden en onderdeel te laten zijn van de leefomgeving van de toekomst. Het is belangrijk om het Flevolandse landschap van de toekomst proactief vorm te geven en als pioniers van de toekomst samen te werken aan een aantrekkelijke leefomgeving. Dit doen we door op een integrale manier opgaven samen te brengen en samen ruimtelijke kwaliteit toe te voegen aan het Flevolandse landschap.

1.2 Het PLvdT verwoordt de provinciale kijk op de waarde en identiteit van het landschap.

Het PLvdT beschrijft het ontstaan en de kernkwaliteiten van het landschap. Dit is vertaald in een visie, ambitie en overwegingen voor de toekomst. Daarbij anticiperen we op de grote veranderingen die het landschap van Flevoland te wachten staan. Die opgaven doen een beroep op de flexibiliteit en robuustheid van het Flevolandse landschap. Of het nu gaat om duurzame energie, woningbouw, moderne vormen van landbouw of de ontwikkeling van nieuwe datacenters. Het landschap van Flevoland biedt ruimte voor experimenten en ruimtelijke ontwikkelingen die nergens anders in Nederland kunnen. Met het PLvdT willen we deze opgaven mogelijk maken. Tegelijkertijd willen we de kwaliteit van het Flevolandse landschap voor

toekomstige generaties versterken en bewaken. Ruimtelijke ontwikkeling zien we als kans om ruimtelijke kwaliteit toe te voegen. Het programma werkt de visie uit in concrete doelen voor de komende jaren. Samenwerking met partners in het gebied krijgt daarbij nadrukkelijk aandacht

1.3 Het PLvdT is richtinggevend van aard.

De kern van het PLvdT bestaat uit vier overwegingen: 1) waterbouwkundig bouwwerk als polder-DNA, 2) panorama's langs lange lijnen, 3) drie onderscheidende polderconcepten en 4) hybride gebieden - aandacht voor landschapsinnovatie. Deze overwegingen zijn regionaal van aard en zijn voor landschap van provinciaal belang. Ze moeten bij iedere ontwikkeling in het kader van de ruimtelijke kwaliteit als overweging worden meegenomen. Deze overwegingen geven richting bij het behouden van de landschappelijke kernkwaliteiten en geven ruimte voor vernieuwing en ontwikkeling. Het PLvdT is zelfbindend en heeft op zichzelf geen juridische doorwerking. Het programma is daarmee richtinggevend. Andere overheden en initiatiefnemers moeten er rekening mee houden. De richtlijnen in het programma wegen zwaar bij beslissingen, zonder dwingend te sturen op de uitkomst. Afwijken mag alleen als daar goede redenen voor zijn.

1.4 Het PLvdT is veelvuldig afgestemd met mede-overheden en maatschappelijke organisaties.

Het proces om te komen tot een landschapsprogramma is in 2018 in het kader van de opgave Het Verhaal van Flevoland gestart met een gebiedsproces voor de inwoners van Flevoland. De uitkomsten van dit gebiedsproces zijn vertaald in het ontwerp PLvdT. Er is intensief samengewerkt met de zes gemeenten, het waterschap, de terreinbeherende organisaties en andere gebiedspartners. Daarnaast is er veelvuldig ambtelijk afgestemd met de interne provinciale opgavetrekken en sectoren.

1.5 Terinzagelegging is conform de Inspraakverordening.

De Inspraakverordening Flevoland 2006 schrijft voor dat beleid conform de Algemene wet bestuursrecht wordt voorbereid. Dit houdt o.a. in dat van het ontwerp kennisgeving gedaan moet worden in huis-aan-huis-kranten en dat de stukken gedurende zes weken (in april en mei 2021) terinzage moeten liggen. Gedurende deze periode kunnen zienswijzen worden ingediend. Uit oogpunt van dienstverlening zal het ontwerp PLvdT worden toegezonden aan mede-overheden en maatschappelijke organisaties. Ook wordt het geplaatst op de website van de provincie en op ruimtelijkeplannen.nl.

1.6 Het ontwerp PLvdT voldoet aan de ruimtelijke digitale standaarden.

Zoals onder punt 4 aangegeven is het PLvdT een programma in de zin van de Omgevingswet. Omdat de Omgevingswet nog niet in werking is getreden, hoeft het ontwerp van het PLvdT nog niet te voldoen aan de digitale standaarden voor openbare publicatie via het provinciaal blad en voor beschikbaarstelling in het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). De DSO-standaard hiervoor is nog niet beschikbaar, dit wordt verwacht in het derde kwartaal van 2021. In plaats hiervan zal het ontwerp PLvdT via de digitale standaarden voor ruimtelijke ordening beschikbaar worden gesteld op www.ruimtelijkeplannen.nl. Het ontwerp PLvdT is hiervoor onder plan-ID NL.IMRO.9924.ProgrLandschapFlev-ON01 ingevoerd in de beschikbare plansoftware (Tercera RO).

Het is van belang voor de inwerkingtreding van het programma dat het definitieve programma wel tijdig voldoet aan de DSO-standaarden. Dit betekent dat het definitieve PLvdT dit najaar ingevoerd moet worden in de hiervoor ontwikkelde plansoftware (Tercera GO!). Via de plansoftware wordt het PLvdT conform de Omgevingswet online bekendgemaakt in de Landelijke Voorziening Bekendmaken en Beschikbaarstellen van het DSO, wat zorgt voor automatische plaatsing in het provinciaal blad.

2.1 Budget is nodig om het PLvdT uit te voeren en ambities te realiseren.

Bij de Najaarsnota is besloten om voor de uitvoering van het landschapsprogramma een oormerk aan te brengen van € 650.000 binnen de Brede bestemmingsreserve en beschikbaar te stellen na dialoog met PS over een concrete invulling van de middelen. Met dit voorstel wordt hier invulling aan gegeven voor het jaar 2021.

Onderstaande tabel geeft een globaal overzicht van de geplande uitgaven in 2021.

Onderdeel	Uitgave	Toelichting
Proces	100.000	voor de afronding en vaststelling van het Programma Landschap van de toekomst worden projectleider en landschapsarchitect ingehuurd
Advies	50.000	<ul style="list-style-type: none"> - we stimuleren en borgen provincie belang binnen Flevolands netwerk (binnen omgevingsvisies en Omgevingswet) - we onderzoeken de invloed van actuele trends en ontwikkelingen op ons landschap - we werken aan een monitoringssysteem voor het landschap - we verkennen het instrumentarium voor de bescherming van het provinciaal belang
Communicatie en participatie (Verhaal van Flevoland)	100.000	<ul style="list-style-type: none"> - we zetten breed in op het overbrengen van kennis over het landschap en onze ambitie, we doen dit voor burger, voor overheden en onze externe partners - we stimuleren brede samenwerking bij actuele opgaven - we zoeken de verbinding met Ode aan het landschap 2021
Uitvoering	400.000	<ul style="list-style-type: none"> - team ruimtelijke kwaliteit voert het Programma LvdT uit; zij signaleert en coördineert landschappelijke koppelkansen binnen uitvoeringsprojecten van de provincie en van andere partners zoals gemeenten, waterschap of Staatsbosbeheer - we voegen landschappelijke waarde toe aan Flevoland; we doen dit zelfstandig of gekoppeld aan bijvoorbeeld infra of recreatie of natuur opgaven
Totaal	650.000	

2.2 Het PLvdT is de kapstok voor de uitvoering.

Dit voorstel is de nadere invulling zoals aangekondigd is in de najaarsnota. In het landschapsprogramma worden de doelen gesteld en de belangrijkste uitvoeringsacties van de provincie weergegeven. Met de werkzaamheden worden de doelstellingen uit het programma gerealiseerd.

3.1 Begrotingswijziging is nodig.

Voor het beschikbaar stellen van de geormerkte middelen is een begrotingswijziging noodzakelijk.

4.1 Ambitie PLvdT past niet binnen bestaande budget.

Huidig budget 2021 is voor de startfase. Om daadwerkelijk het landschap te versterken is aanvullend budget nodig. Voor de jaren 2022-2025 zijn de ambities uit het PLvdT en de financiële gevolgen ervan in 3 scenario's uitgewerkt. Het betreft de scenario's zoals weergegeven in de beslispunten:

- A. basis-scenario: geen structurele middelen met ingang van 2022.
- B. + scenario: structurele middelen om de ambities van het PLvdT te bereiken door middel van met name het meeliften op andere provinciale projecten en het faciliteren en enthousiasmeren van andere partijen.
- C. ++ scenario: voor een meer ambitieuze versterking van het Flevolandse landschap door middel van subsidieverlening, in de uitvoering van projecten geïnitieerd vanuit de doelen

van het PLvdT. Voor de uitvoering van eigen projecten danwel voor uitvoering van meekoppelkansen in projecten ten behoeve van de ruimtelijke kwaliteit.

Voor alle projecten geldt dat we zoveel mogelijk gebruik maken van meekoppelkansen met andere beleidsvelden danwel van andere partners in het gebied. Ook onderzoeken we de mogelijkheid van cofinanciering met bijvoorbeeld gemeenten.

Deze scenario's worden toegelicht in het document 'Toelichting uitvoeringsprogramma Landschap van de Toekomst en scenario's perspectiefnota' (#2747990).

4.2 Nieuw beleid wordt bij voorkeur integraal afgewogen bij de Perspectiefnota
 Voorstellen voor extra uitgaven worden bij voorkeur integraal afgewogen tegen andere voorstellen. Dit vindt plaats bij de Perspectiefnota.

9. Kanttekeningen
 Geen

10. Bijlagen

Naam stuk:	eDocs nummer:	Bijgevoegd of periode ter inzage
Ontwerp Programma Landschap van de Toekomst - Visie en Ambities	2737326	Bijgevoegd
Ontwerp Programma Landschap van de Toekomst - Appendix Handboek kernkwaliteiten Flevoland	2737330	Bijgevoegd
8 ^e Begrotingswijziging 2021	2739734	Bijgevoegd
Toelichting uitvoeringsprogramma Landschap en scenario's perspectiefnota	2747990	Bijgevoegd